

**सार्वजनिक सेवा प्रसारण नेपाल,
नेपाल टेलिभिजन
सिंहदरबार**

**प्राविधिक सेवा, कार्यक्रम समूह, निर्माण उपसमूह, ९ तह, प्रमुख निर्माता पदको आन्तरिक
प्रतियोगितात्मक परीक्षाको लागि पाठ्यक्रम
एवं परीक्षा योजना**

पाठ्यक्रमको रूपरेखा :- यस पाठ्यक्रमको आधारमा निम्नानुसार चरणमा परीक्षा लिइने छ :

प्रथम चरण :- लिखित परीक्षा

पूर्णाङ्क :- २००

द्वितीय चरण :- अन्तर्वार्ता

पूर्णाङ्क :- ३०

१. प्रथम चरण : - लिखित परीक्षा

पूर्णाङ्क :- २००

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्नसंख्या × अङ्क	समय
प्रथम	विषयगत ज्ञान र कानून	१००	४०	विषयगत	लामो उत्तर ६ प्रश्न × १० अङ्क	३ घण्टा
					समस्या समाधान २ प्रश्न × २० अङ्क	
द्वितीय	सेवा समूह सम्बन्धी	१००	४०	विषयगत	लामो उत्तर ६ प्रश्न × १० अङ्क	३ घण्टा
					समस्या समाधान २ प्रश्न × २० अङ्क	

२. द्वितीय चरण : - अन्तर्वार्ता

पूर्णाङ्क :- ३०

विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली
अन्तर्वार्ता	३०	-	मौखिक

३. आवश्यक न्यूनतम शैक्षिक योग्यता

मान्यता प्राप्त शिक्षण संस्थाबाट सम्बन्धित विषयमा स्नातक उत्तीर्ण भई बढुवा हुने पदभन्दा ठीक तलको पदमा ४ आर्थिक वर्षको सेवा अवधि पूरा गरेको हुनुपर्नेछ ।

द्रष्टव्य :

- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी वा दुवै हुन सक्नेछ ।
- प्रथम र द्वितीय पत्रको लिखित परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ ।
- लिखित परीक्षामा यथासम्भव पाठ्यक्रमका सबै एकाईबाट प्रश्नहरू सोधिनेछ ।
- विषयगत प्रश्नमा प्रत्येक खण्डका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरू हुनेछन् । परीक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नहरूको उत्तर सोही खण्डका उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ ।
- यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम, विनियम तथा नीतिहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।

सार्वजनिक सेवा प्रसारण नेपाल,
नेपाल टेलिभिजन
सिंहदरबार

६. प्रथम चरणको परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरणको परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ ।

**सार्वजनिक सेवा प्रसारण नेपाल,
नेपाल टेलिभिजन
सिंहदरबार**

**प्राविधिक सेवा, कार्यक्रम समूह, निर्माण उपसमूह, ९ तह, प्रमुख निर्माता पदको आन्तरिक
प्रतियोगितात्मक परीक्षाको लागि पाठ्यक्रम**

प्रथम पत्र : विषयगत ज्ञान र कानून

खण्ड (क) - ५० अङ्क

1. विषयगत ज्ञान

- 1.1 विश्वमा टेलिभिजन प्रविधि तथा प्रसारणको विकासक्रम
- 1.2 नेपालमा टेलिभिजन प्रसारणको विकास र विस्तार
- 1.3 नेपाल टेलिभिजन संस्थानको संगठनात्मक स्वरूप, वर्तमान अवस्था र चुनौती
- 1.4 नेपाल टेलिभिजनबाट प्रदान गरिने सेवाहरुबाट नेपालको सामाजिक, सांस्कृतिक, आर्थिक र शैक्षिक क्षेत्रमा पार्ने प्रभाव
- 1.5 नेपाल टेलिभिजन संस्थान, सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय र अन्य निकायहरु बीचको अन्तरसम्बन्ध र समन्वय
- 1.6 सार्वजनिक सेवा प्रसारण (Public Service Broadcasting), सरकारी स्वामित्वका प्रसारण (State Run Broadcasting) निजी एवम् व्यापारिक प्रसारण (Private & Corporate Broadcasting) र सामुदायिक प्रसारण (Community Broadcasting) एवं तिनका विशेषताहरु, समानता र भिन्नता
- 1.7 प्रसारण व्यवस्थापन (Broadcasting Management)
- 1.8 टेलिभिजन क्षेत्रको विकासमा संलग्न अन्तर्राष्ट्रिय संस्थाहरु: Asia-Pacific Broadcasting Union (ABU) र Asia-Pacific Institute for Broadcasting Development (AIBD)
- 1.9 विश्वका प्रमुख समाचार संस्थाहरु
- 1.10 नेपाल टेलिभिजनको कार्यक्रम निर्देशिका
- 1.11 नेपाल टेलिभिजन संस्थान कर्मचारी सेवा शर्त विनियमावली, २०५५ (आठौँ संशोधन, २०७६ सहित)
- 1.12 नेपाल टेलिभिजन आर्थिक प्रशासन सम्बन्धी (प्रथम संशोधन, २०७५) विनियमावली, २०६६
- 1.13 नेपाल टेलिभिजन संस्थानबाट जारी निर्देशिका तथा मापदण्डहरु

खण्ड (ख) - ५० अङ्क

2. सम्बन्धित कानूनहरु (अङ्क ३०)

- 2.1 नेपालको संविधान
- 2.2 सञ्चार संस्थान ऐन, २०२८
- 2.3 राष्ट्रिय प्रसारण ऐन, २०४९ र नियमावली, २०५२
- 2.4 राष्ट्रिय आम सञ्चार नीति, २०७३
- 2.5 सूचना तथा सञ्चार प्रविधि नीति, २०७२
- 2.6 सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ र नियमावली, २०६५
- 2.7 प्रतिलिपि अधिकार सम्बन्धी ऐन, २०५९ र नियमावली, २०६१
- 2.8 भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९
- 2.9 पत्रकार आचार संहिता, २०७३
- 2.10 विज्ञापन (नियमन गर्ने) ऐन, २०७६
- 2.11 मुलुकी अपराध संहिता र देवानी संहिताका प्रकाशन तथा प्रसारण सम्बन्धी कानूनी व्यवस्थाहरु
- 2.12 सार्वजनिक सेवा प्रसारण ऐन, २०८१ र नियमावली २०८२

सार्वजनिक सेवा प्रसारण नेपाल,
नेपाल टेलिभिजन
सिंहदरबार

३. व्यवस्थापन (अङ्क २०)

- ३.१ व्यवस्थापनको अवधारणा, उद्देश्य, कार्यक्षेत्र र चुनौतीहरू
- ३.२ व्यवस्थापनका विभिन्न पक्षहरू : नेतृत्व, उत्प्रेरणा, मनोबल (Morale), अधिकार प्रत्यायोजन, समन्वय, अनुगमन, मूल्यांकन र निर्णय प्रक्रिया
- ३.३ कर्मचारी व्यवस्थापनका विविध पक्षहरू: नियुक्ति, तलब सुविधा, बृत्ति विकास, सुपरिवेक्षण, कार्य सम्पादन मूल्यांकन र अवकाश
- ३.४ संस्थागत सुशासन (Corporate Governance) को अवधारणा, आधारभूत तत्व र महत्व,
- ३.५ सार्वजनिक संस्थानहरूको व्यवस्थापन र चुनौती
- ३.६ तालिम तथा व्यवस्थापन विकास (Training and Management Development)
- ३.७ गुनासो सुनवाई (Grievance Handling), ट्रेड युनियन (Trade Union) र सामुहिक सौदावाजी (Collective Bargaining)
- ३.८ सूचनाको हक र पारदर्शिता (Right to Information and Transparency)
- ३.९ सार्वजनिक बडापत्रको अवधारणा र यसको प्रयोग
- ३.१० बजेटको सैद्धान्तिक पक्ष
- ३.११ सार्वजनिक खरीद सम्बन्धी कानूनी व्यवस्था

सार्वजनिक सेवा प्रसारण नेपाल,
नेपाल टेलिभिजन
सिंहदरबार

द्वितीय पत्र : सेवा सम्बन्धी

खण्ड (क) - ५० अङ्क

1. प्रसारण माध्यम

- 1.1 प्रसारण माध्यमको परिचय, प्रसारण माध्यमका लागि समाचार स्रोतहरू
- 1.2 विभिन्न प्रकारका कार्यक्रम एवं विशेषता र मूल्यांकनका आधारहरू
- 1.3 टेलिभिजन कार्यक्रमका विभिन्न स्वरूप (Format) र टेलिभिजन कार्यक्रम निर्माण
- 1.4 टेलिभिजन स्क्रिप्ट लेखन शैली र भाषा, टेलिभिजन स्क्रिप्ट टर्मिनोलोजी
- 1.5 अन्तर्वार्ता र यसका तरिकाहरू
- 1.6 कार्यक्रम उत्पादन र प्रस्तुति
- 1.7 प्रत्यक्ष प्रसारण
- 1.8 कार्यक्रम निर्माणमा अनुसन्धानको भूमिका र महत्व
- 1.9 कार्यक्रम निर्माणका सन्दर्भमा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी अवधारणा
- 1.10 कार्यक्रम निर्माण तथा प्रसारणका सम्बन्धी राष्ट्रिय एवं अन्तर्राष्ट्रिय अभ्यास एवं प्रचलन

2. प्राविधिक ज्ञान

- 2.1 क्यामेराका प्रकार र कार्यहरू
- 2.2 रेकर्डिङ गर्दा आवश्यक पर्ने विभिन्न उपकरणहरू
- 2.3 माइक्रोफोनका किसिम र प्रयोग

खण्ड (ख) - ५० अङ्क

3. Basics of video editing and programme evaluation

- 3.1 Aesthetic/ visual factor of video editing
- 3.2 Audio effects in video production
- 3.3 Designing, evaluation and field testing of programme

4. TV Programme production

- 4.1 Steps involved in production & utilisation of a TV programme
- 4.2 Stages of production
- 4.3 Production personnel – single camera & multi camera production
- 4.4 Use of graphics and special effects
- 4.5 Developing a video brief

5. Audio / Sound Mixing

- 5.1 Basic of Audio Mixer
- 5.2 Use of audio mixers for recording and editing of sound
- 5.3 Importance and impact of sound mixing
- 5.4 Sounding mixing from different sources in the live production
- 5.5 Basics knowledge of Audio recording softwares/computer recording
- 5.6 DAW & its use.

6. आमसञ्चार सम्बन्धी

- 6.1 आमसञ्चारको परिचय, आमसञ्चार माध्यमका प्रकार, विशेषता र कार्यहरू

सार्वजनिक सेवा प्रसारण नेपाल,
नेपाल टेलिभिजन
सिंहदरबार

- 6.2 नेपालमा आमसञ्चार माध्यमको विकासक्रम र वर्तमान अवस्था
- 6.3 मिडियाका सहयोगी प्रणालीहरू (Media Support Systems)
- 6.4 लोकतन्त्रमा टेलिभिजन पत्रकारिताको महत्व र प्रभाव
- 6.5 पत्रकारिताको मर्यादा, उत्तरदायित्व र आचार संहिता
- 6.6 प्रसारण माध्यममा सामाजिक सञ्जालको प्रभाव